

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrio, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Sectio V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](#)

ab eadē proueniire causa prouidentię, A
à qua mortes & strages istorum? Nō
ne Caietano iudice absoluēdi: Sed ob
iectat aliquis. B. Marcus Euāgelistā. E-
uangelizandi cauſa, nauigio Alexandriam
petens cum nauē egredetur, calceum rupit,
atq; Deo gratias agēs, iter suum expeditū esse perhibuit. Re-
spond. hoc est apocryphis proferri. De-
inde, vt vtar verbis Pet. Blesensis. Quic
quid alij credāt, ego indubitate credo, san-
ctum Euāgelistām, hoc non ex superstitione
curiositate dixisse, cui eſi nunquam calcus
ruptus eſſet, ei tamē ſui expeditionem itine-
ris, per Spiritum sanctum Dominus reuelaf-
ſet.] Sic ille: qui addit aliud omē, eorū
qui, ſi in itinere aliquis interroget,
quo profiſcantur, ſubito recitat. Ni-
tuntur factio Iudith, 8. ve. 33. que diſce-
dens inhibuit, ne quis eam quo profi-
ciceretur, interrogaret, quaſi inter-
rogatio aliquid ominis habuiffet, q
ſuceptū iter potuiffet impediſre. Sed
hoc eſt laſtre interpretari mentem
ſancta vidua, que id vetuit tamē ne
quis allocutione & ſalutationibus e-
ius incāptū moraretur; vel ne curio-
ſius, quid egressa faceret, ſcrutarētur.
Deſternutamentis ſemper erit quo ex-
cuſent, incidat in aduersū aliquid, qui
ſternutat: ducet ab eadē cauſa vtrum-
que euentum, fit felicior aliud, & opta-
tis potiatur, id iſpum dicet ſignū fuſi-
ſe ſuccēſſus, & nō à naturaliſ, ſed ſuper-
na cœleſti cauſa cōmuni id euenit. Sane ſternutationū medium omē cē-
ſuere veteres, vt notatum Scholiaſtae
Theocriti p, id e q; ſternutatē aliquo,
aſtanties illi bona verba dicebant: vt ſi
quid porrēderetur mali: id fauſta pre-
catione auerterent q; matutinam ſternu-
tationem proſuſi infauſtam: me-
ridianā firmillimi auspicii, & conatus
no iritti indicium rebantur, etiā Ari-

ſtot, auſtore, maxime ſi à dextro late-
re, ſvnde Propertius. t lib. 2. t.
Nunc tibi naſcenti primis (mea vita) dieb.
Aridus argutum ſternuit omen amor.
Et Catullus, de Acme & Septimio,
u Sternutacionis dextre approbatione
vocat auſpicium bonum. Quid? quod
& pedum obſeruabat, & Græcis qui-
dem omē eraſt bonum, vt ex Hymno in
Mercurium: Latinis infauſtum cenſe-
batur, vt ex Catone de re Rustica fuit a-
liis obſeruatum, De Soricino auſpicio
a que ridiculi veteres, de quo præter
Plin. in Histor. natural. etiā recte ac-
cipiunt illi Aſonii,

Quadrupes auſpiciis quis iungitur oſci-
nibus? Mus.

Vide N. lib. 1. Aſon. lec. capit. 25.
Sed hæc ſuffecerint de nugis oīnū.
de quibus etiam nonnulla Polydorus
3. de prodigiis & Nausea libr. 2. mirabi-
lium.

Hic inſerenda eſt Tabula hoc ſigno*
notata.

SECTIO V.

Sep̄timo, potest nonnunquam vana
obſeruantia contingere in ſtren-
primo anni die dandis. Solebant Ethni-
ci Kalendas Ianuar. (vt docent Suetō.
& Ouid. x) magna ſolennitate cele-
brare, in honorē Ianī, & inter cetera
tunc inuicē dare ſtrenas, in omen ſue
precationem bonā anni proſpera de-
cursu: vel aliorum multorum adi-
ciendorum. nam diſta quaſi trena, &
ternarius perfectionis atq; plenitudi-
nus index, eo quod tria ſint omnia Ari-
ſtotelei a. Has ſtrenas propter huiusmo-
di ſuperitiones, cōcil. Antiliodore-
ſe vocat diabolicas b, verba ſunt: Non
licet Kalendis Ianuariis veculo aut cer-
uolo facere, vel ſtrenas diabolicas obſer-
uare:

p In Thali-
ſis & Epi-
thala.
Helenes.
q Plinius
lib. 2. 8. c. 2.
Apuleius,
de aſino
lib. 2.
r Sect. 33.
pro. em.
c II.
ſ Xeno-
pho. an-
bap. lib. 6.

dare: sed in ipsa die sic omnia beneficia tri-
buantur, sicut & reliquis diebus quo loco
legerim libens, vel saltem explicem,
vitulo (seu bucule) aut ceruulo facere: vt
sit simile illi, cum faciam, vitula pro fru-
gilus: quod memini cum contulissem
placere fratri Basilio Poncio de Leon,
homini eruditiois elegantioris, &
qui eas mittunt damnari videntur à
D. August. apud Gratian. & à Marti-
no Papa; Qui: Non licet (ait) iniquas ob-
seruationes agere Kalendarum, & ociis va-
care, neque lauro aut viriditate arborum
cingere domos. Omnis enim hec obseruatio
Paganorum est. d] Solebant autem pii
Christianii eo die ieiunare, in detestationem
gētilitiae superstitionis, vt do-
cemur à D. Ambroſe & Concil. Tole-
ta. 4. f qui vero contempto ieiunio fe-
stum diem, cum paganis agebant, il-
lis Romanorum Concil. sub Zacharia
Pontifice dixit anathema. g Quare si
quis hodie vel in honorem Iani vel
Streniæ Deæ epulis vacaret, aut strenas
mitteret, vel acciperet, is esset ido-
lolatra: si id faceret tantum, vt omen
certum prosperi euentus, foret vana
obseruantia mixta diuinationi, ple-
rumque mortalibus, si tantum id face-
ret, vt incertum omen vel augurium,
peccatum esset veniale, si animi tantu-
causa, vel amicitiae conseruanda cau-
sa, pro consuetudine Christianorum,
nullum esset peccatum: immo si face-
ret in honore circumcisiois Domini-
nicæ, quam tūc celebrat Ecclesia, me-
reretur coram Deo. Nam hodie cel-
lant exolutæ Gētilium superstitiones,
quæ tam rigidæ sanctionis canonum
causa fuere.

E Cauendæ tamē etiam hodie super-
stitiones illæ, de quib. Burchardus ita
scribit: Obseruasti Kalend. Ianuarii
Paganorum, vt vel aliquid plus faceres pro-

A pter nouum annum, quā antea vel post fo-
leres facere ita dico, vt vel mēsam tuam cū
lapidibus, vel epulis in domo tua preparares
eo tempore: aut per vicos & plateas canto-
res & choros duceres, aut circa tectum do-
mus tua sederes ense tuo circumsignatus, vt
ibi videres & intelligeres, quid tibi in sequē-
ti anno futurum esset: vel in binio sedisti su-
per taurinam, vi & ibi futura tibi intellige-
res, vel si panes prædicta nocte coquere faci-
sti tuo nomine, vt si bene eleuarētur, & spissi
& alti fierent, inde prosperitatem vita tua
eo anno prouideres. ideo quia Deum creato-
rem tuum (haec faciendo) dereliquisti, &
ad idola, & illa vana te conuertisti, & apo-
stata effectus es, duos annos per legitimas se-
rias paeniteas. Burch. in Paenitentialis
libr. 19. c. de arte magica, vers. Obser-
uasti Kalendas. Vbi habes brevē quā-
dam enumerationē superstitionum
illius diei, quæ cum strenarū missio-
ne hodierna clarum est nihil similitu-
dinis habere. Vbi pro lapidibus forte
corrigendum est, lautius. Non habui
in quem locum commodius reiicerē,
etsi sacrilegii aliquid subesse cēseam,
quod Hiberni silvestres lupos in ma-
gno honorare habēt & in patrinos af-
fiscunt, quos Charichriſt appellat, pro
eis orantes & bene precantes, & sic se
ab illis lādi non verentur. narrat
Chambdenus, in Britanniæ Antiquitat.

SECTIO VI.

O ctua supersticio est temporario-
rum, qui dies, mēses, annos obser-
uant, non ad Dei cultum, sed ad direc-
tionem negotiorum suorum: vt qui
certis temporibus herbas colligunt,
vel ligna succidunt, p̄ edificiis vel na-
uib. superstitione carēt, si id faciant p̄
moti naturali obseruatione mot⁹ & in

fluentia